

[Poul Nielson]

Det fremhæves også, at det er blandt de mindre virksomheder, vi finder de vækstvirksomheder, der rummer den grundlæggende dynamik i dansk erhvervsliv. Hvad mon resten af erhvervslivet egentlig siger til denne påstand? Ja, det ved vi for resten allerede ganske godt. Påstanden kan simpelt hen ikke holde. Noget tyder på, at enten det gode hjerte eller den agitatoriske hensigt – det kan jeg ikke afgøre – er løbet af med forfatterne til oplægget i denne forbindelse.

I venstres gennemgang af erhvervsstrukturen mangler der en fremstilling af betydningen i betalingsbalancemæssig henseende af de mindre virksomheder. Havde man medtaget dette, ville oplægget nok have givet et noget mere balanceret billede af proportionerne i det samlede erhvervsliv. Oplægget ville have vundet i saglighed, men en af dem, der måske er oplæggets adressat, den lille selvstændige erhvervsdrivende, ville måske ikke føle sig så helt uforbeholdent strøget med hårene i oplægget. Jeg tror, det er meget nødvendigt, at man gør mere end bare at sige, at det ikke er en politik med særfordele for de mindre virksomheder, man ønsker, men at man hele vejen igennem, også i analysen af, hvad der er problemerne, holder sig til et helhedsbillede.

Venstre hævder endvidere, at de små virksomheder rummer en bedre mulighed for en spredning af ejendomsretten. Men eksistensen af de mange mindre virksomheder har da ikke kunnet påvises at udgøre nogen som helst hindring i forhold til den stadig stærkere koncentration af kapital og indflydelse, der rent faktisk har præget udviklingen i det private erhvervsliv her i landet. Igen, hvis vi ser på de store linjer, de samlede proportioner i erhvervspolitikken, mener jeg, at der må anføres det, jeg her gør. Men det er et eksempel på, at man rent sprogligt i lanceringsmetoden hos venstre ikke har ladet sig distrahere unødigt af de faktiske forhold.

Jeg synes også, at det på flere punkter, i den tone, der præger debatoplægget, skinner igennem, at venstre lider af visse tilpasningsvanskeligheder i forhold til det tyvende århundrede. Det gælder omtalen af det, man kalder organisationernes magt, og af lønmodtagersamfundet. Venstre mener, at en erhvervsstruktur, der bygger på mange små selvstændige enheder, kan skabe en modvægt til organisationernes magt. Det er en besyn-

derlig betragtning fra et parti, hvis medlemmer og vælgere generation efter generation har haft et så nært forhold til netop landbruget, der for alle andre sektorer og grupper i samfundet har stået som forbilledet og eksemplet på, hvor langt man kunne komme, hvad man kunne opnå, blot man organiserede sig effektivt og stærkt. Men måske tænker man nu i venstre på at opløse Landbrugsrådet og nedbryde de meget store erhvervsvirksomheder, der er blevet skabt inden for forædlingsindustrien i landbruget, fordi det er mere rigtigt med de små enheder. Det er her, man kan spørge, om landsbyromantikken virkelig er undgået i oplægget. Eller man kan spørge, om det måske kun er andre samfundsgrupper, andre erhvervsorganisationer, hvis magt venstre ønsker at skabe en modvægt til.

Venstres oplæg er præget af en negativ tone i omtalen af det, man kalder lønmodtagersamfundet. Heroverfor finder jeg det rigtigt at pege på, at uden den uddannelse og ekspertise, som lønmodtagerne i det moderne samfund tilfører erhvervslivet både i små og i store virksomheder, ville erhvervslivet ikke kunne overleve. Jeg vil godt minde om, at dette synspunkt i øvrigt på en meget saglig måde også var fremhævet i Industrirådets erhvervspolitiske oplæg, som vi diskuterede i december.

Det anføres i oplægget, at der specielt inden for det sociale og arbejdsretlige område sker en betydelig forskelsbehandling mellem lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende. Det gælder såvel håndværkere og handlende som landbrugere og fiskere, der ikke får andel i de sociale goder, fordi vores sociallovgivning i hele sin opbygning er skræddersyet til lønmodtagerforhold.

Det må i et velfærdssamfund, skriver man, være væsentligt, at ingen del af befolkningen falder igennem det sociale sikkerhedsnet. Få linjer senere skriver man imidlertid – jeg citerer – »at man må undgå risikoen for at skabe erhvervsmæssig slum ved at holde virksomheder kunstigt i live, og man må ikke opbygge sådanne sikkerhedsnet, at driftsherren reelt bliver til lønmodtager«.

Bortset fra den rent formuleringsmæssige forvirring, der ligger i at have de to ting stående næsten lige op ad hinanden, ligger der så egentlig ikke i dette et noget ublu krav om at få det bedste af begge verdener? Det er i